

Květen 2022

Divadlo vychází ze života a do života se vrací.

Josef Kajetán Tyl

Školka v době „covidové“ byla tou největší oázou

Do Všelek nastoupila naše Běta v době, kdy už byl svět covidově komplikovaný. Zápis byl tedy netradiční, přišli jsme o mnoho školkových dní v lockdownu, hodně tradičních akcí neproběhlo vůbec, nebo jen v omezené podobě. Karantény, testování, nemocné děti i učitelé a jiné věci, na které asi málokdo vzpomíná s radostí. Ale možná proto, že jsem založením pozitivně smýšlející člověk, nebo tím, že naše tři dcery chodily před tím do školky s jinou atmosférou, možná kvůli příjemné společnosti rodičů a dětí, kteří se v naší třídě potkali, díky personálu školky, pro nás v čele s Janou Tučkovou, příjemnému prostředí, a právě tou náhlou vzácností všedních věcí, se nám waldorfská školka stala místem, kde je pro nás svět opravdu v pořádku.

Jsmo spolu, a to je nejvíce.

Foto 4x Dana Kalistová

Měla to být reportáž o proběhlých akcích ve školce. Ale nakonec mi došlo, že každý z vás si akce prožil (a to nejspíš několikrát) nebo brzy prožije. Každá z nich měla svou autentickou a těžko přenositelnou atmosféru, často se právě kvůli síle okamžiku a nadšení dětí nestihlo (nebo ani nechtělo) fotit

a hlavně – nikdy ta konkrétní akce nebyla jen o těch pár hodinách nebo minutách, ale o celém procesu přípravy, těšení se, vyrábění dekorací, domlouvání a pak toho pěkného pocitu po skončení akce, který v nás ještě dlouho dozníval. Nakonec jsem se tedy rozhodla napsat takový subjektivní pohled na uplynulé měsíce ve školce bez větších detailů a souvislostí.

Na stezce potkáte draka, ale hlavně dobrotivou vílu

Michaelská slavnost bez draka, skořápky na vodě a masopustní posvícení

Michaelskou slavnost jsme zažili jako jedinou dvakrát a stala se hned naší oblíbenou. Jablko, dračí sluj, hodná víla, komety, oheň, světlo a naše strachy, dobroty od rodičů a pečlivě vybrané místo, kde nám bylo dobře. V loňském roce to bylo zejména pod taktovkou manželů Niedlových, kteří nám ukázali krásné místo u Chotýčan. S uměleckým citem připravená stezka dala prostor pro fantazie všeho druhu, takže většina dětí, i bez „fyzického“ draka, na cestě zpět s troškou nervozity žmolala jablíčko. Meč máme doma doteď a příjemnou atmosféru „toho“ podzimního dne ještě dlouho nezapomeneme.

Kam ta naše skořápková lodička asi dopluje...

Další událostí, která se nám vryla do paměti, bylo loňské vánoční setkání. Skořápky se svíčkou pluly po vodě, skvěle secvičené představení našich dětí by mělo putovat po nejlepších divadlech v republice. Bylo to milé, vánoční, roztímající...

Aktuálně si děti procházejí masopustem. Nesměly chybět tradiční masky a pořádná hostina. Když jsme doma s Bětkou krájely uzené maso a kyselé okurky, musela jsem se smát. Představovala jsem si ty špunty, kteří zapojí do svého nadšení i chuťové smysly a pořádně se nadlábnou.

Pasování předškoláků působí na děti opravdu magicky, oslava jejich narození jim dává pocit výjimečnosti

Nakonec bych chtěla, jako rodič předškoláka, ocenit způsob pojetí procesu přechodu do školy. Když se oprostím od každotýdenní otázky: „Maminko, kdy už bude prosím to pasování?“, kterou se začala Bětko dotazovat přesně v den toho loňského, musím vydvihnout spolupráci školky a školy, ocenit skvěle zorganizované sobotní dopoledne s waldorfskou pedagogikou pro rodiče a besedu s pedagogy ze školky i školy. Nejen příprava rodičů, ale i dětí je parádní. A také díky za školkové

oslavy narozenin! Podle mého názoru by se na své narozeniny mělo každé dítě cítit tak, že se celý svět točí opravdu jen a jen kolem něho.

To se ve školce tak nějak přirozeně daří a za to jako rodič děkuji.

Zápisy a jaro je tu!

Ve školce začíná jaro. Vyvýšené záhony se začínají zaplňovat. Běta si po vzoru spolužáků začíná ráno říkat o kšiltovku a sluneční brýle místo rukavic a kulicha, u vchodu přibýly velikonoční dekorace. Blížíciho se zápisu a nástupu do školy se naše „včelka“ vůbec neobává. Přijde jí naprosto samozřejmý. Stejně jako to, že se při odchodu

ze školky obejmeme s kamarády a tetami, že si zpívá při konci poledního klidu, dělá občas hospodáře a vyrábí létající kometu z písku. Jsem ráda, že v tomto útulném waldorfském světě ještě pár let zůstaneme. Protože doufám v to, že ať se v tom světě okolním bude dít cokoliv, tuto oázu nám nikdo a nic nesebere.

Dana Kalistová

U Sluníček

Během podzimu se do naší školky přijela podívat Policie ČR spolu s vycvičeným pejskem. Ten se nás nebál a náš strach odnesl vítr ve chvíli, kdy se pejsek posadil na náš stůl v pergole. Od pánů policistů jsme se dozvěděli zajímavé informace vztahující se nejen k výcviku pejska. Ukázali nám také opravdové policejní auto a motorku. Vozidla jsme si mohli vyzkoušet se vším všudy a sousedi v okolí měli ten den o zábavu v podobě houkání a sirén postaráno.

Martinskou slavnost nám opět přerušil covid, ale my se i tak poctivě připravili a vytvořili jsme si ve třídách nejen krásné lucerny, ale i výborné martinské rohlíčky. Naladili jsme se na období světla, jehož síla nás provázela dál.

deho počasí a všech možných skulin k prozkoumání. Nezapomněli jsme ani uložit zvířátka k zimnímu spánku a připravit jim postýlky z ořechových skořápek. Během zimy jsme na zvířátka nezapomínali a nosili jim do krmelce kaštiny a ptáčkům jsme pravidelně sypali do krmítek zrníčka.

Adventní spirálou jsme si otevřeli tajuplné vánoční období. Slavnost jsme si užili ve sváteční náladě po třídách a nechali se unést hřejivým pocitem andělského světla.

Tři králové k nám do školky zavítali i letos a obdarovali nás nádhernými dary. Zároveň s nimi jsme přivítali i nový rok a užili si i trochu toho sněhu.

Před obdobím půstu jsme díky rodičům měli možnost ve velkém hodovat na slavnosti Masopustu a vstoupit do role naší masky. Masopustní rej jsme si zpestřili tanečky, písničkami a venkovními hrami. Mohli jsme si vyzkoušet skákání v pytlích, hod na plechovky, chůzi po slackline, nebo jak udržet vejce na lžici.

Velmi jsme si užili pálení Morany, která se jen tak nechtěla vzdát a ještě nám ukázala, jakou sílu má. I přesto našemu ohni podlehla a její popel jsme vynesli do nedalekého potoka. Připravujeme se a ladíme na Velikonoční jarmark, na který vyrábějí rodiče i děti. Těšíme se na Velikonoce, nejkrásnější svátky jara, a na probouzející se přírodu, která nám ukazuje svou bohatost a rozmanitost.

Lucie Homolková

Hromničkový týden u Včelek ve školce

Tento rok jsme si ve Včelkách užili s dětmi krásný hromničkový týden plný voňavého tvoření.

Celý týden jsme vyráběli svíčky hromničky v různých podobách. Zpívali jsme hromničkové písničky při motání svíček hromniček z papíru. Vůně po chlebové hromničce se krásně linula po celé školce ještě během celého od-

poledne, i když byly už všechny hromničky snědené. Vlněné hromničky nám budou zářit na oknech jistě po celé jaro. Nejočekávanější vrchol celého období světla však u nás ve třídě nastal v pondělí při Hromničkové dílničce s rodiči na zahrádce. Máčeli jsme trpělivě vrstvu po vrstvě svíčky hromničky z různobarevných včelích vosků.

Děti Včelky poděkovaly pilným včelám za jejich oddanou práci v přírodě a s potěšením jsme si domů všichni odnášeli krásné voňavé svíčky hromničky, které nás „budou chránit, když bude bouřit“, jak rádi zpíváme v jedné naší písničce.

Za třídu Včeliček **Jana Tučková**

Foto 3x: Jana Tučková

Moje nejoblíbenější kniha

V předposledním březnovém týdnu jsme si hráli na spisovatele a ilustrátory svých vlastních knížek.

Vyprávěli jsme si o dlouhé cestě, která začíná dobrým nápadem spisovatele a vede až k samotné knize, kterou můžeme držet ve svých rukách. Na této dobrodružné cestě nás do-

provázeli naši oblíbení hrdinové z našich nejoblíbenějších krásně ilustrovaných knížek. Zlaté včelky (nejstarší předškolní děti ve třídě) si samy namalovaly akvarelové desky a učily se svazovat svou vlastní knížku. Nakreslení svých vlastních příběhů do vlastních knížek bylo třešničkou na dortu našeho společného knižního týdne. Také jsme si naplánovali návštěvu místní knihovny na Rudolfově, kde

nás přivítala milá paní knihovnice paní Malšovská. Přiblížila nám kouzelný svět knížek, které vybírá do své knihovny. Vyprávěla nám, jak to chodí u ní v knihovně a jak se sami můžeme stát pravidelnými čtenáři. Za odměnu jsme jí zahráli divadlo s naší oblíbenou pohádkou *O koblížkovi*, která se jí moc líbila.

Za třídu Včeliček **Jana Tučková**

Velikonoční jarmark

Máloco potěší předškoláčky víc, než možnost ukázat svou školku v tom nejlepším šatu svým rodičům, sourozencům, prarodičům a známým. Také návrat již odrostlejších dětí do oblíbené školky zahřál mnohé u srdíčka. Sobota 9. dubna byla skutečně veselým předvelikonočním dnem plným dětské radosti, šikovných ručiček a bláznivého počasí. Studený vítr a sněhové vločky střídalo nesmělé jarní sluníčko, naštěstí však k zahřátí také pomohl teplý guláš, čaj nebo kávičko a pastvou pro oči i žaludek byl plný altánek velikonočních dobrot z domácí kuchyně. Na zahradě bylo možné se zahřát

i u pletení pomlázek, vyřezávání vrbových píšťalek, sázením osenička nebo vlastnoruční výrobou těstovin, to vše v doprovodu krásné živé muziky. Ve třídách pak čekalo na návštěvníky další různorodé vyžití, u každé dílničky bylo pořád napilno. Malí i velcí si mohli vyzkoušet zdobení perníčků či velikonočních vajíček, pečení jidášů, výrobu látkových vajíček, dárkových tašek nebo luštěninových mozaik. Neméně oblíbené bylo i malování na kamínky, sádrové odlitky či tvorba průsvitů. Na památku bylo možné si zakoupit i mnoho ručně vyráběných velikonočních ozdob a jiných krásných drobností. Děkujeme všem, kdo se podíleli na přípravě a průběhu slavnosti a také všem milým ná-

vštěvníkům, kteří svoji přítomností udělali tuto slavnost v očích dětí tak významnou a nezapomenutelnou.

Radka Jarkovská, maminka

Zima a předjaří ve školní družině

Po krásném podzimu, který nám nabízel pestrou paletu barev, jsme s dětmi přivítali zimu. Počasí nás překvapovalo svou rozmanitostí. Prožívali jsme slunečné, ale i deštivé dny a nezalekli jsme se ani velkého větru. S prvními sněhovými vločkami přišla i veliká touha užít si zimních radovánek. Letošní zima byla na sněhovou nadílku trochu skoupá, přesto se nám podařilo s dětmi vyrazit na nedaleký kopec a zajezdit si na lopatách. Zimní období jsme také využili k různorodým činnostem. S dětmi jsme odlévali zvířecí stopy ze sádry, vyráběli mandaly z přírodních materiálů, učili se mokré i suché plstění, vyráběli sněžítka, bambule a mnoho dekorací. Řada takto vytvořených dětských originálů tvoří krásnou atmosféru naší vnitřní družiny.

K oblíbeným dětským aktivitám celoročně patří i každodenní pohybové hry. Stále velmi oblíbené jsou např.: Rybičky, rybáři jedou, Na mamuta, Hutututu, Žáby a čápi, Cukrkáva limonáda, Na žraloka a dále honička, vybíjená, skákání gumy, petanque a florbal.

V nedávné době jsme také s dětmi zažili společnou zá-

chranou akci. V nedalekém výměníku jsme našli uvězněného kosa. Díky telefonátu majiteli objektu a následnému osvobozovacímu zásahu (a také nakrmením ptáčka dětmi!), se malému opeřenci podařilo přežít. Kos byl vypuštěn a spokojeně odlétl za potlesku všech přítomných dětí.

V současném předjaří rádi trávíme čas procházkami po okolí a lese nebo navštěvujeme dětská hřiště. Děti velmi rády staví domečky pro skřítky a různé skrýše z pořezaných větví v lese. Oblíbenou činností je také kutání v hlíně, opracovávání klacíků a kůry. Nově si mohou děti vyzkoušet hru s dřevěnou kuší, skoky v pytlích, chůzi na chůdách a práci se svídkem.

Rádi předáváme světu informaci, že děti (především ty nejmenší) prostor lesa, kde nejčastěji pobýváme, rádi udržují čistý a uklízejí jej po sobě i ostatních návštěvnicích!

Přejeme dětem i nám krásné chvíle v družině!

**Za ŠD Iveta Ďurčová
a Vendula Hadravová**

Jaro ve školním klubu

Začátek jara se ve školním klubu projevil nejen silícími paprsky slunce, ale i radostnější a akčnější náladou nás všech. V dětech se po zimě, kdy toužily být v teple, polehávat, odpočívat a hrát deskové a karetní hry, pomalu probouzí větší chuť chodit ven, běhat a hýbat se. To se projevilo i při právě zábavného odpoledne pro 1. a 2. třídu. Klubáci vymysleli

a zorganizovali několik pohybových a naučných aktivit: například běhací stezku s různými úkoly, otázky týkající se bajek, které děti mají znát, nebo přecházení po slackline. Všechny aktivity byly dobře zorganizované a stateční účastníci dostali za odvalu sladkou odměnu. Děti ze školního klubu říkaly, že to rozhodně není poslední zábavné odpoledne, které připravovaly a pomalu chystají

další! Věřím, že dobrá nálada nás bude dále provázet jarem i létem.

Za ŠK Gabriela Krobová

Řemesla ve třetí třídě

V rámci epochy řemesel mají žáci možnost seznámit se s řemesly nejenom skrze vyprávění, ale mnohá z nich si mohou vyzkoušet a osahat vlastníma rukama.

Třetíáci ve třídě přivítali pana Rosselli, který jim poutavě vyprávěl o své voňavé práci řezbáře. Ukázal jim nářadí i vlastní výrobky. Všichni obdivovali velkou sochu anděla i dřevěné korálky. Každý měl možnost vyrobit si svůj vlastní šperk.

Foto 5x: Dana Hanzlíková Vašková

Dětem se dařilo i při mokrému plstění. Voda a mýdlo byly všude kolem, ale odměnou byly krásné barevné obaly na flétny.

Vyučování bylo prodchnuto pantomimou, básničkami, hádankami, vyprávěním a kvízy o řemeslech. Víte, co je to třeba herdule nebo co je to vochlování? Zeptejte se třetáků. A to není všem dnům konec! Další návštěvy u řemeslníků nás ještě čekají.

Řemesla byla také tématem Masopustu. Třída se proměnila v řemeslnický jarmark, který navštívily děti v kostýmech řemeslníků. Každý řemeslník se představil vlastní vtipnou básničkou. Na stáncích bylo možné potkat bylinkářku, se kterou si děti míchaly čajové směsi. Tato voňavá práce se líbila zejména děvčatům.

Svoji sílu a zručnost mohli všichni prokázat při práci s truhlářským a trpělivost při zdobení velikonočních kraslic slámou. U hrnčířky si každý vyrobil misku a u knihvazačky malý notýsek. Jídlo a další jiné odměny byly k mání u hokynářek, u kterých děti utrácely své dřevěné penízky získané za procvičování násobilky. Všichni si tento den opravdu užili! Velké díky patří rodičům, kteří pekli, smažili, pomáhali s kostýmy a přípravou třídy a dospělým na dílničkách, kteří se dětem trpělivě věnovali.

Petra Fuková

Pekařka (Martina)

Pekařka od rána bílého
peče rohlíky a housky.
Nesmí uždibovat,
aby nezbyly jen kousky.
Pekařka těsto uválí,
troubu rozpálí,
rohlíky vytvaruje
a pak už jen ukrájí.

Písař (Vít)

Písař píše pohádky
pro děti, pro mámy.
Pro dědy, pro táty
píše temné romány.
Pro babičky a tety
píše krásné sonety.

Kovář (Tina)

Kovář ková podkovy
kůň ho kope do nohy.
Nic si z toho nedělá,
podkovy hned dodělá.
Když vás bolí zub,
udělá s ním křup.

Včelař (Kubík)

Včelař stáčí med,
je to starý děd.
Vnouček mu s tím pomáhá
a jsou šťastní oba dva.
Když jsou včelky pilné dosti,
bolejší je oba kosti.
Když to ale roztočí,
među spousty vytočí.

Čtvrťácký hmyzí hotel čeká na své první hosty

Zatímco osobní stavební projekty loňských třetáků zahrnovaly nejrozumnější obydlí včetně exotických kousků z dálných krajín, společný třídní projekt se držel již docela osvědčené domácí stavby, která

se v posledních letech těší velké oblibě. Řeč je o hmyzím hotelu. Jeho smysl spočívá především v rozšíření nabídky ubytovacích kapacit pro hmyzí zástupce, kteří se (nejen) v městském prostředí často nemají kam vrátit. Hmyzí stavby vyhovují třeba včelkám samotáčkám, které si ce nevytvářejí med, nemají královnu a vůbec nejsou tak slavné jako jejich medonosné kolegyně, nicméně představují zcela zásadní opylovače rostlin. Včelky samotáčky se v hmyzích domečcích zabývají poměrně ochotně, tedy pokud domek stojí na suchém místě v závětrí, svítí na něj sluníčko, má stříšku i pevnou zadní stěnu a obsahuje různé dutinky, díry a škvíry nejlépe v přírodních materiálech, do kterých včelky

mohou klást vajíčka. Všechny tyto parametry snad čtvrťáci splnili, mrkněte na fotografie, zda se společné dílo podařilo. Vedle užitečnosti nelze hmyzím hotýlkům upřít ani estetickou hodnotu. Nemáme se úplně chlubit, ale ten čtvrťácký hotel ji určitě má (a vysokou ☺) a od začátku května zdobí dětské hřiště za rybníkem v Šindlových Dvorech. Teď už chybí jen spokojení hosté, tak držíme pěsti...

Simona Šafarčíková

Prezentace knih o zvířeti

Ve dnech 25. a 26. dubna se ve čtvrté třídě konaly prezentace Knih o zvířeti. Všechny devětadvacet čtvrťáků ukázalo své knihy, na kterých pracovalo několik týdnů. Přišli se na ně podívat jejich nejbližší – rodiče, sourozenci, kamarádi, učitelé i žáci z ostatních ročníků. Čtvrťáci tvořili své knihy po dobu pěti týdnů. Vybrali si zvíře, které v knize představí a společně s rodiči vyhledávali v knihách informace o tom, jak dané zvíře vypadá, jak žije, jaká je jeho rodina, co jí i jací jsou jeho přátelé a nepřátelé. Žáci o zvířeti vymysleli hádanku, a nakonec připojili báseň. Do každé knihy bylo nakresleno několik barevných obrázků, které nám přiblížily život zvířete. Po dokončení práce na knize přišla druhá významná část projektu – nacvičování mluveného projevu před třídou a dalšími lidmi.

Čtvrťáci představovali svá zvířata, jako by to byli oni sami. A tak jsme se ve dvou dnech prezentací mohli v naší malé škole setkat například s vlkem, levhartem, sněžným, kočkou savanovou, pandou velkou, bizonem americkým, skákavkou pavou-

kožravou, včelou, mravencem, kobrou indickou, platýsem či s ledňáčkem říčním. Celá třída společně zazpívala i několik písní, mezi nimi i oblíbenou píseň *Svátek zvířat*. Zaznělo i několik básní, které si žáci připravili v menších skupinkách. Viděli a slyšeli jsme mnoho zajímavostí. Každý se své role zhostil, jak nejlépe uměl a paní učitelky i rodiče byli pyšní, jak velký kus práce dokázali žáci udělat. Velkou výzvou byla nejen tvorba samotné knihy, ale také mluvení před lidmi.

Pro některé žáky bylo těžké přimnout, že knihu zpracovávali několik týdnů a představovali ji jen

Někteří žáci o prezentacích řekli:

„Nejdřív jsem byl fakt nervózní, ale pak to přešlo a užil jsem si to.“

„Byl to horor!“

„Nejdřív jsem se bála, ale teď bych to klidně říkala znova.“

„Klidně bych to říkal i víckrát.“

„Rád jsem se podělil s ostatními o to, co jsem se dozvěděl.“

takovou chvíli. Ale z pohledu diváka právě toto mělo velký smysl, jelikož bylo vidět, jak moc žáci svá zvířata dokázali poznat a díky tomu je představit i druhým.

Bára Weberová

Cesta do zámecké zahrady

V úterý 29. 3. jsme se celá třída vydali na výlet do Českého Krumlova. Ráno v 7.50 jsme už všichni nadšeně čekali, až přijedou poslední opozdilci. V 8.12 jel vlak, ve kterém bylo hodně lidí. Uprostřed cesty jsme museli přestoupit na autobus. Vystoupili jsme na docela prudkém kopci. Někdo z kopce běžel, někdo jen se smíchem přihlížel. Fanda běžel nejrychleji.

Došli jsme k příkopu s medvědy. Všem se moc líbili. Když paní učitelky řekly, že už půjdeme, ozvalo se: "Nééé, já ještě nechci!" Ale nakonec se šlo, abychom stihli vše, co bylo v plánu. Po cestě k zámecké zahradě a skleníku byla menší okénka, ze kterých byl nádherný výhled na věž i malé uličky. U zámecké zahrady jsme potkali pana Olšana, který nám ukázal zajímavý skleník. Rostly v něm palmy, pomerančovníky, aloe vera a plno dalších rostlin.

Na svačinu jsme šli k dřevěnému zvedacímu paraplíčku. Konstrukci na zvedání mělo v podzemí, kam jsme se po svačině šli

podívat. V místnosti vedle paraplíčka byla výstava starých věcí na obdělávání půdy, na zalívání a různé další věci.

Když jsme se vydali do zámecké zahrady, tak jsme se nejdříve zastavili někde uprostřed, u bludiště z tisu. Dozvěděli jsme se plno informací o sochách, i jak se pěstovaly květiny. Chvilíčku jsme hráli na schovávanou a poté jsme vyrazili k jezírku. U něj byl tlustý, dutý strom, do kterého se vešlo pět dětí. Také tam byla tancující kach-

na. Zpět jsme procházeli habrovou alejí. Viděli jsme velkou fontánu, na které byly žáby, delfíni a další postavy. Procházeli jsme okolo zimní i letní jízďárny a zpět nádvořími až k suvenýrům, kde si skoro všichni něco koupili. Mimochodem, byly hrozně drahé...

Pak jsme rychlým krokem vyrazili na autobus, kterým jsme zase jeli do Křemže a odtud pak vlakem do Českých Budějovic na vlakové nádraží. Každý potom odcházel domů.

Nikol Valeková

Cesta za květy

Ráno jsem se v pořádku dostavila na nádraží. Vyjeli jsme v 8.12 vlakem do Českého Krumlova. Vlak měl výluky, a tak jsme přestupovali na autobus. Dorazili jsme na nádraží v Českém Krumlově a vydali se na první nádvoří. Cestou jsme šli z kopce a kluci závodili. Vyhrál Fanda a dostal za úkol vyběhnout první i nahoru.

Přešli jsme krásné první nádvoří a dostali se k medvědům! Medvědi se ospale potulovali po výběhu a my je užasle pozorovali. Kolem suvenýrů jsme prošli na Plášťový most. Zaujala mě nenápadná zarostlá dvířka mezi cestou

a mostem. Uličkami jsme prošli ke vstupu do zámecké zahrady, ale místo vpravo jsme zahli vlevo.

Vešli jsme do skleníku. Byly tam

Foto 3x: Pavla Štálová Křížová

palmy, břečťan, pomerančovníky a jiné zvláštní rostliny. Pak jsme šli do dalších skleníků, kde se mi nejvíce líbila krásná fuchsie.

Dále jsme se vydali na svačinu do altánu se zvedací střechou. Zajímavé byly také staré zahradnické nástroje.

Poté jsme šli do zámecké zahrady. Byla tam krásná fontána, sochy čtyř ročních období a krásné ornamenty tvořené pomocí keřů. Také tam byl bývalý labyrint, ve kterém jsme si hráli na schovku.

My jsme ale zamířili k rybníku. U rybníka byl dutý strom, do kte-

rého se vešlo pět lidí. Byla tu také kachna, která vypadala, že tančí (dostala přezdívkou: dancing kachna).

Pak jsme šli habrovou alejí zpět, prošli jsme Plášťový most a zastavili se v obchodě se suvenýry.

Poté jsme dobíhali autobus. Fanda cestou opravdu vyběhl nahoru první.

Premýšlela jsem, co se mi na výletě nejvíce líbilo. Došla jsem k závěru, že to byla ta krásná fuchsie. Vlakem jsme dojeli zpátky na nádraží. Výlet se mi moc líbil.

Klára Bicková

Masopust v 8. třídě

Téma masopustních masek 8. třídy bylo inspirováno proběhlou epochou zeměpisu, tedy Austrálií a Oceánií. V den masopustu došlo ve třídě k nevidaným setkáním. Hráče rugby, australské farmáře, potápěče i turisty z celého světa překvapila velmi vzácná návštěva. Sřezena dvěma agenty britské tajné služby přijela navštívit waldorfskou základní školu královna Alžběta II. Nadšeně ji vítali i medvídci koala, klokani a medúza, podívanou si nenechal ujít ani ďábel medvědovitý, zvaný také tasmanický čert. Naštěstí se při masopustu vždy stoly prohýbají pod tíhou koblih a uzeneho, mohli jsme tedy královnu náležitě pohostit. Pro zpestření královna

Foto: Dana Hanzlíková Vašková

programu proběhla návštěva dílen řemeslníků a při té příležitosti jsme

pozdravili naše kmotřence třetáky.

Lucie Mechem

Ročníkové divadlo

Velkým projektem druhého pololetí 8. třídy je ročníkové divadlo. Byla vybrána hra *Začarováný vůl*, kterou napsala Jana Synková na motivy pohádky Ottfrieda Preusslera.

V divadelním týdnu, který proběhl od 14.3. do 18.3., se třída intenzivně hře věnovala pod vedením režisérky Ivany Bambasové a třídní učitelky Venduly Chromé.

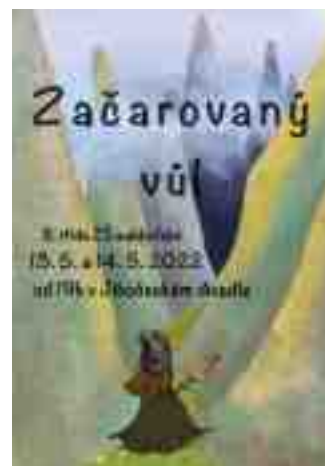
Přípravy pokračovaly výrobou kulís a kostýmů a zdokonalováním hereckých dovedností. Nacvi-

čovaly se tance a pilovaly písně, které si osmáci sami zhudebnují.

Večerní představení v Jihočeském divadle proběhlo v pátek 13. a v sobotu 14. května 2022. V pátečním dopoledni sehráli osmáci jedno představení i pro žáky naší školy.

Další příležitost shlédnout hru bude na festivalu Duhové divadlo 1. a 2. června v Písku, kde se představí 8. třídy ze všech waldorfských škol.

Lucie Mechem

Začarováný vůl nebo král?

Osmá třída navázala po dvou letech pauzy na tradici ročníkových divadel. Pandemie způsobila nejistotu i v přístupu k nácvičování divadla, nebylo jasné, zda se letos bude hrát, ale hrálo se! Zpočátku se žákům ani učitelům příliš nechtělo. Výběr hry byl náročný. Zvítězila pohádka *Začarováný vůl*, jejíž scénář připravila pro pražské Divadlo Ypsilon paní Synková. Autorská práva nám byla schválena a osmáci se pustili do příprav. Na pomoc jsme si pozvali režisérku waldorfských ročníkových divadel Ivanu Bambasovou. Motivovat 23 osmáků a tři učitelky ke shodě a k divadelnímu zápalu? Náročný úkol plný smíchu, slz, výměny názorů atd.

Co obnášely přípravy? Žáci pracovali samostatně na kostýmech.

S pomocí pana učitele Blajíc vyrobili masky. Snažili jsme se získat k zapůjčení rekvizitu obra od Divadla Jára Cimrmana, ale to se nepodařilo. Kluci se rozhodli, že si obří kulisu udělají sami. Výtvarná skupina pod vedením Amelie Ťou-

palové připravila plakát. Hra obsahuje dvanáct písniček. Texty jsme měli ve scénáři, ale hudba byla na nás. Tato třída má mnoho hudebně nadaných žáků, s nadšením se pustili do skládání melodií a výsledek práce Johany

Štrausové, Johana Sebastiana Kubína, Jakuba Kouby a Jana Kouby diváci ocenili mohutným potleskem v Jihočeském divadle ve dnech 13. a 14. května.

Všichni žáci stále hráli ve společných, převážně hudebních scénách. Sami si vymýšleli vtipné předscény. Ztvárnění hlavních postav malé čarodějnice Mikulky

(Johanka Štěpánová a Johana Šebestová), havrana Achilla (Johan S. Kubín, Matěj Píša), zlé čarodějnice Krupice (Dominika Mrkvarťová, Madlen Osovská) a začarovaného vola (Martin Janošťák, Jáchym Jaroš) bylo naprosto profesionální! Prý se uvažuje o hostování v Národním divadle v Praze...

Herecké výkony celé třídy, smysl pro humor, improvizaci, zvládnutí trémy a hlavně zodpovědný přístup ke společnému dílu – skláním velikánskou poklonu před touto partou mladých lidí a vážím si toho, že můžu být jejich třídní učitelkou!

Vendula Chromá

Masopust v deváté třídě

V naší třídě jsme měli originální téma: jít za postavu z oblíbené knihy. A k tomu ještě vymyslet básničku nebo písničku o postavě. Měli jsme například Ferdu mravence, našeho třídního učitele; kouzelnou a milovanou Berušku, paní asistentku. Spolu nám předvedli úžasnou scénku. Nejlepší písničku letošního Masopustu vyhrála znělka ze seriálu *Kouzelná beruška a Černý kocour* v podání Standy a Toma. Tato znělka v nás zanechala velké stopy a dodnes nám hraje v hlavách.

Vladka D., Markéta K. a Lucka Č.

Výlet deváté třídy

18. února jsme se vypravili na výlet a byl to opět skvělý zážitek. Jak už to na školních výletech bývá, ani tento nebyl výjimkou: žáci i učitel byli rádi mimo budovu a čerstvým vzduchem plnili své koše až k prasknutí. Slunce nás příjemně hrálo, na obloze se neobjevil ani jeden beránek. Svačiny kolovaly, stejně jako dobrá nálada. Po cestě jsme hráli hry, ve kterých jsme odhalovali tajné agenty nebo likvidovali dotěrné hady. Dokonce jsme zahlédli i psi spřežení. Na ohni jsme opekli své šunky, které jsme našli v neobjemných, větší-

nou i vlastních, zavazadlech. Závěr výletu byl okouřeně dobrovolnou návštěvou restaurace a za příjemného drkotání pražců jsme se navrátili zpět. A kde že jsme byli? Přece na Dív-

čím Kameni. Bylo osvěžující prožít takto den v tak skvělém kolektivu!

Martin H.

Tomislav Avramov

Jeden děda v autobuse
měl čtyři muže na provaze
a k tomu malou taštičku,
v ní měl malou babičku
ten děda v autobuse.

Lucie Čížková

Byla jedna holka z Paříže,
ta ale už patřila za mříže.
Vykrádala totiž banku,
aby měla na kabelku.
Ta zlodějka z Paříže.

Kilián Grauer

Byla jednou babka z Lince,
potkala tam hnusného prince.
Princ ji sejmul,
krkem jí hejbnul.
Škoda té babky z Lince.

Dorota Doležalová

Byla jedna rouška z Prahy,
ušlapaly nám ji davy,
ležela tam sama,
jenom tiše škala,
ta běloučká rouška z Prahy.

Na poličce hrneček,
krásný to byl rendlíček,
Anička kolem FRK,
zlomila mu krk,
chudáček pěkný hrníček.

Kolem ohně sedm bratrů,
prý kdo bude řídit tatru,
hádají se vesele,
netváří se kysele,
u ohně těch sedm bratrů.

Natali Jankulová

Úča z Londýna

Byla jedna úča z Londýna,
chtěla být pěkná blondýna,
vypadaly jí všechny vlasy,
dala tam moc barvy asi.
Tak to byla ta úča z Londýna.

Smích je dobrý pro zdraví

Byl jeden dědeček poněkud
nesmělý,
vymýšlel nesmysly, měl rád veselí.
Jen ať se děti pobaví,
vždyť smích je dobrý pro zdraví,
aspoň z nich vyrosteou veselí
dospělí.

Petr Fornbaum

Byly jedny hladové srnky,
které pojídaly rády trnky.
Neuměly plivat pecky,
tak umřely všecky.
Ty hladové z lesa srnky.

Jedna Milada z Prahy
nesnášela filmy s vrahy.
Na pohádky koukala,
stále na sovy houkala.
Ta bláznivá paní z Prahy.

Kateřina Kadlecová

Byla jednou jedna žačka,
rozbila se jí nová pračka.
Zasekl se v ní fotbalový dres
a způsobil tím velký stres,
chudák ta ubohá žačka.

Jedna paní v Paříži,
žigulík si prohlíží.
Kreditku však potřebuje,
neb si účet vyluxuje
a manželu přitíží.

Na plotýnce hrnec stojí,
babi s dědou na prase se strojí.
Vidličku maj naostřenou,
prase kvičí na viděnou,
za životem svým si stojí.

Martin Kravar

Malý dědek z Nemanic
dal vše babce, nemá nic.
Je tak trochu chudák,
má však velký zobák.
Ten malý dědek z Nemanic.

Jeden dlužník limeriků
zamiloval se do Nesquicku.
Nesquick mu však nedali,
tím ho velice zklamali.
I ten dlužník limeriků.

Byl jednou jeden velký Tom,
velice zajímal ho atom.
Potom poznal židle Ton,
nepřestal na nich sedět on
ten sedící velký Tom.

Byl jednou jeden týpek z Nasy,
co miloval pšeničné klasy.
Když ho jednou kolega viděl,
pšenici mu moc záviděl.
I ten jeden týpek z Nasy.

Byl jednou jeden Karel,
ten měl ale velkou zadel.
Jednou si na Standu sedl
a on mu ji zákeřně snědl.
I ten jeden ubohý Karel.

Lucie Slepíčková

Byla jedna babička
z malinkého městečka.
Kkoupila si kočku
a tu jednu mršku
už nikdy vidět nechtěla.

Jedna paní z Ameriky
lilek měla převeliký.
Vyhrála s ním soutěž,
to byl teda úspěch.
Ta jedna paní z Ameriky.

Byl jednou jeden dědeček,
ten z lkey měl stoleček.
Na stolečku akv,árko
v něm černo pruhé parmátko.
Ten veselý dědeček.

Zoe Sára Nowaková

Dědeček z Budějovic

Byl jeden dědeček Budějovic
a nevím co psát víc.
Ten dědeček na kytaru hrál
a vesele se při tom smál
ten dědeček z Budějovic.

Krvelačná princezna

Byla princezna z Bratislavy,
ráda se dívala na popravy.
Vždy když lidem sekali hlavy,
vesele volala na davy,
ta krvelačná princezna
z Bratislavy.

Anna Stropková

Byl jednou jeden Babišek,
měl hodně rád dost babiček.
Dával jim prachy,
šly volit taky.
No jo, ten Andrej Babišek!

Byla jedna paní z Prahy,
nechtěla však gentlemany.
Chtěla good boye
hodit do hnoje.
No jo, ta panička z Prahy.

Štěpán Urbanec

Byla jednou jedna rodina z Brna,
přejela je autem srna.
Stalo se to v neděli,
ani pohřeb neměli.
Ta ubohá rodina z Brna.

Prezentace ročníkových prací na waldorfském lyceu

Studenti 3. ročníku waldorfského lycea v Českých Budějovicích představili své ročníkové práce. Prezentace probíhaly 28. a 29. března. V publiku zasedli rodiče, kamarádi, spolužáci z lycea i mladší spolužáci z waldorfské základní školy a pedagogové.

Byl to úžasný zážitek sledovat pestrost představovaných prací. Mezi našimi středoškoláky je tolik tvůrčích osobností! Program byl vsutku pestrý.

Já, jako rodič, jsem samozřejmě mě přišla podpořit svého syna Štěpána, který představil svou sbírku básní „*Linie nesrozumitelnosti*“, kterou doplnil vlastními černobílými fotografiemi města Týna nad Vltavou, kde žijeme.

A musím přiznat, že jsem na něj byla náležitě pyšná.

Věřím, že i ostatní rodiče měli ze svých potomků radost. Mohli jsme obdivovat další literární počiny, výtvarná díla, dvě autorské hudební skladby a mnoho dalších témat.

Waldorfské pedagogice patří velký dík za to, že svým žákům a studentům umožňuje rozvíjet jejich talenty a zájmy v bezpečném a přátelském prostředí.

Renata Trávníčková

Přednáška o matematice

V úterý 22. února si všechny ročníky Waldorfského lycea mohly vyslechnout zajímavou přednášku pana Semeráda o matematice a jejím každodenním zrcadlení se v běžném životě. Vyprávěl nám o svých studiích, o své práci

a svém vztahu k matematice. Společně jsme se zabývali záhadou počítání s nulou. V průběhu přednášky došlo i na praktické úkoly. Snažili jsme se objasnit nejen tvrzení, že nulou můžeme dělit, ale navíc dokonce, že nula děleno nulou se může rovnat

jedné, což byl pro některé z nás velmi neobvyklý nový pohled. Dozvěděli jsme se, že nula, tedy nic, je základ všeho a že nic je rovné všemu. Můžeme tedy říct, že jsme si z přednášky odnesli nic.

Mikuláš Kocourek

Ročníkové divadlo budějovických třetáků

Divadelní týden byl pro mne zajímavou zkušeností. Již dříve jsem si chtěla vyzkoušet hrát, ale nikdy jsem se k tomu nedostala. Díky tomuto týdnu jsem se mohla chopit příležitosti a vyzkoušet si to. Myslím si, že to bylo moc fajn. Třída předvedla, že dokáže spolupracovat. Jediným mínusem byla náročnost zkoušení. Pět hodin hraní v kuse, to bylo hodně náročné.

Kateřina Staňková

Uplynulý týden byl náročný, ale krásný. Ty chvíle na jevišti byly občas mnohem těžší než ty při zkoušení ve třídě, ale probudily ve mně naději, že spousta práce, kterou do projektu vkládáme, nevyjde úplně vniveč jen proto, že nejsme herci. Bylo moc hezké sledovat, jak nám pod rukama vzniká něco, v co jsme ještě před dvěma týdny ani nedoufali.

Anna Janáková

Jako ročníkové divadlo si studenti třetího ročníku Waldorfského lycea v Českých Budějovicích vybrali symbolistickou hru belgického spisovatele Maurice Maeterlincka z roku 1908 *Modrý pták*. Ve hře se dětem o Vánoční noci zjeví víla, která je žádá

o Modrého ptáka, bez něhož se její dcera neuzdraví, neboť nemůže být šťastná. Děti se tedy vydávají na cestu, během níž poznávají nejen, co je v duších věcí, ale i co znamená být doopravdy šťastný. Týden od sedmého března byl časem intenzivního nácviku. Pro studenty to určitě nebyl lehký týden. Měli k dispozici přes 20 hodin času, a to jen díky učitelům, kteří se vzdali svých hodin, aby se třetáci mohli věnovat nácviku divadla. Velkou novinkou bylo i to, že

zkoušky probíhaly na jevišti, pod světly reflektorů.

Pokrok byl znatelný každou zkouškou. K nehybnému odříkávání textu s papírem v ruce se postupem času přidávaly pohyby, emoce, z rukou zmizely texty a bylo třeba méně a méně nahazovat.

Cesta třetáků však není z daleka u konce. Čeká je ještě hodně zkoušení a vylepšování jejich projektu.

Josef Glaser

Na jaře před dvěma lety stálo celé naše kolegium před velkou prázdnou tabulí, a ačkoli jsme byli vysoce motivovaní, lámali jsme si hlavy nad úkolem, jenž nebyl snadný. Vyzbrojeni nesčetnými barevnými papírkami a okřídleni velkými myšlenkami jsme se snažili poskládat rozvrh naší školy pro následující rok. Tentokrát však – poprvé – měl mít tento rozvrh zcela novou podobu.

Škola, v níž pracuji, se jmenuje „Waldorfskólinn í Lækjarbotnum“ a je to nevelká waldorfská škola na hranici Reykjavíku, hlavního města Islandu. Byla založena před necelými třiceti lety a byla první ze dvou waldorfských škol na tomto ostrově.¹ Navštěvuje ji na 90 dětí a dospívajících mladých lidí od mateřské školky až po 10. ročník. Škola se nachází v malém údolí, obklopeném zasněženými kopci, skalami a lávovými poli. Tvoří ji na dvacet spolupracovníků, takže celé školní společenství je poměrně přehledné.

Malá „průkopnická“ škola v zemi, kde waldorfská pedagogika je relativně málo známá, to nemá vždy jednoduché, avšak tahle „nepatrnost“ školy má i své výhody, neboť je poměrně snadné proměňovat odvážné myšlenky ve skutky – tak například i otázku: **Může vůbec škola existovat bez běžného rozvrhu?**

To bylo zjara roku 2019 naším cílem. Pár měsíců předtím strávilo kolegium několik dní v soustředěné práci v Sólheimaru, což je anthroposoficky orientované společenství na jihozápadě Islandu, kde nám nabídli perfektní místo, abychom se mohli v klidu ponořit do pedagogické práce. Ve skupinách jsme pracovali jak na

různých věkových obdobích vyvíjejícího se člověka, tak i na výukovém obsahu, který těmto obdobím odpovídá, přičemž jsme si kladli otázky: Jak by mohl vypadat denní, týdenní a roční rytmus, jenž se ještě více bude orientovat na skutečné potřeby dětí a méně na strnulé struktury rozvrhu hodin? Jak by tedy mohl vypadat rytmus, jenž učení den ve škole zdravým celkem, rytmus, jenž bude ještě lépe „dýchat“ a poskytne více prostoru k prohloubení výukových témat i mezilidských vztahů? Jak by mohl vypadat rozvrh, který bude ještě více sloužit procesům živoucího učení a méně předem danému průběhu, jenž se těmto cílům jen stěží přizpůsobuje?

Jak ve waldorfských školách bývá obvyklé, doposud jsme vyučovali ranní epochy, na něž navazovala výuka probíhající v týdenním rytmu různě uspořádaných dnů.² Poté, co jsme přemýšleli, diskutovali a studovali, jsme se rozhodli, že se odvážíme prvního kroku ve směru „školy bez běžného rozvrhu“ a že tedy budeme i předměty po ranní epoše vyučovat epochovým způsobem. To znamená, že po většinu dní budou vyučovány tři epochy:

- ranní epocha,
- dopolední epocha,
- odpolední epocha.

Zkušenosti posledních dvou let nám ukazují, že jsme se touto strukturou výuky velice přiblížili

Zdroj 2x: Erziehungskunst

nejen přáním a potřebám dětí, nýbrž i potřebám učitelů. Tato nová struktura umožňuje vzájemně propojovat různé předměty ještě uspokojivějším způsobem, skutečně prohlubovat výuková témata a snadněji uskutečňovat projektově orientovanou výuku (z hlediska učitelů) i projektově orientované učení (z hlediska žáků). Pak například jeden den v 5. třídě může vypadat takto:

- ranní epocha – nauka o rostlinách;
- dopolední epocha – umělecká výuka: malování akvarelovými barvami;
- odpolední epocha – zahradnictví.³

A když se takto jednou začne, objeví se nesčetné zajímavé možnosti, jak epochy kombinovat. Kdybychom například v 8. třídě v rámci ranní epochy hovořili o krevním oběhu, mohli by žáci v dopolední epoše tento pohyb prožívat eurytmicky. Nebo kdyby se zabývali „průmyslovou revolucí“, mohli by téhož dne prakticky poznávat použití šicího stroje a výrobu oděvů. Samozřejmě že ne vždy se podaří, aby jedno téma prolínalo celým dnem. Stále musí docházet ke kompromisům

¹ Celý Island je co do počtu obyvatel (zhruba 360 tis.) o něco málo menší než Brno, v Reykjavíku přitom žije přibližně 129 tis. lidí (což je o něco více než např. v Liberci). Kromě uvedených dvou waldorfských škol jsou tu 3 waldorfské školky (první byla založena r. 1989 a je součástí školy v Lækjarbotnum). Obě školy jsou nestátní a státní dotace činí 75%. (pozn. red.)

² „Ranní epocha“ znamená, že například od 8:00 do 9:50 (tj. 110 minut) je vyučován jeden předmět (matematika, mateřský jazyk, zeměpis, dějepis, aj.) obvykle po dobu tří až čtyř týdnů. Další předměty (cizí jazyky, informatika, hudební výchova, tělesná výchova, eurytmie, ruční práce, aj.) jsou po této ranní epoše vyučovány v běžném uspořádání hodin: v pondělí jsou tyto předměty uspořádány v rozvrhu jinak, než třeba v úterý či ve středu. (pozn. překl.)

³ Už jen z tohoto příkladu je patrné, že islandští učitelé do svých úvah samozřejmě zahrnuli trojčlennou bytost člověka: člověka myšlení, člověka cítění, člověka vůle. (pozn. překl.)

a někdy musíme hledat také nouzová řešení. To však nic nemění na tom, že epochové vyučování je velkým darem i pro další předměty, které v epochách obvykle nebyly vyučovány. Naše učitelka rukodělných prací uvádí, že díky epochovému vyučování je pro žáky snadnější vnímat pracovní procesy, prožívat, jak se zlepšují, jak rozvíjejí své schopnosti, jak jsou tvořivější a jak dokážou svou práci s uspokojením dovést k cíli. Několik dní po zahájení epochy rukodělných prací začínají žáci ihned se svou prací, aniž by příliš mluvili. Úloha je jim jasná, učitelka se drží spíše v pozadí, je připravená poradit, avšak učitelem je vlastně materiál samotný. Desátá třída například pracuje na misce z tvrdého javorového dřeva – každý den, po týdny. Není to pak pro někoho nudné? Když se žák zeptá na jejich mínění, zaznívá jednohlasná odpověď: Je to super! Každodenní setkávání s materiálem vede k mnohem hlubšímu vztahu, než když žáci takto pracují jednou za týden: vstoupíte-li do dílny, ihned bezprostředně pocítíte velmi pokojnou, ba přímo meditační náladu, což posiluje nejen žáky, nýbrž i učitele.

Dále jsme pozorovali, že výuka v epochách usnadňuje zahájení i zakončení hodiny. Zejména mladším žákům dává velkou jistotu, mohou-li jaksi přirozeně očekávat, co bude probíhat po přestávce⁴; a že příštího dne opět přijdou a setkají se v epoše s týmž učitelem. Díky tomu je pro tyto mladší žáky snadnější práci v epoše přijmout a zahájit – a také ji pak ukončit a odložit. Skutečnost, že týž učitel pracuje s třídou po dobu několika týdnů, mu usnadňuje probouzet v žácích zá-

jem a dosahovat soustředěné pozornosti⁵ celé třídy.⁶

Tato forma výuky je pozehnáním nejen pro ty děti, které mají potíže s přechody mezi různými činnostmi, nebo se změnami vůbec. Jestliže dříve třídy měly šest či sedm různých vyučujících v průběhu jednoho dne, jsou to nyní po většinou jen tři. Učitelé dosud „neepochových“ předmětů mohou v epochách mnohem účinněji pracovat na celkové atmosféře ve třídě, nebo cíleně podporovat jednotlivé žáky; také spolupráce učitelů na těchto pedagogických úkolech se stává dosažitelnější.⁷

Naše učitelka rukodělných prací dále popisuje, že je citelný rozdíl, může-li se připravovat na jednu třídu, oproti dříve běžné situaci, kdy v průběhu týdne vyučovala veškeré žactvo; a že je proto pro učitele přirozeně snadnější vybudovat si se žáky vztah založený na plné důvěře, smysluplně řešit sociální problémy ve třídě a žáky skutečně doprovázet v celém jejich procesu učení.⁸

Je přirozené, že i nadále existují obtíže. Onemocní-li učitel, odpadne značná část jeho výuky, což vede k nutným přesunům, což ovšem nebývá vůbec snadné, neboť epochy spolu určitým způsobem souvisejí a vzniklé odchylky od původního plánu vyvolávají všemožné změny. Skutečnost tedy často bývá taková, že ideální plán nelze uvést do života a musíme hledat „přijatelné“ alternativy. Přes to všechno vnímáme epochovou strukturu výuky⁹ jako zdařilý první krok, který chceme a budeme dále rozvíjet.

Dalším naším plánem, nad nímž si lámeme hlavy, je společná výstavba domu z rašeliny v pů-

vodním islandským stylem. Při tom musíme rašelinu vyrýt, vyrobit rašelinové „cihly“, pokácet potřebné stromy a vykovat hřeby a hřebíky. Takovéto obsáhlé projekty nyní dokážeme zahrnout do výuky, tvůrčí nápady nám k tomu nescházejí: s novou „epochální“ strukturou výuky máme před sebou mnohá dobrodružství.

Luise Alf působí po sedm let jako třídní učitelka na islandské Waldorfské škole Lækjarbotnum. Z německého originálu, uveřejněného v časopise Erziehungskunst č.6/2021 (s. 34–36), přeložil Petr Šimek.

Waldorfské lyceum v Českých Budějovicích se již po nějakou dobu zabývá stejným tématem – tedy jak vyučovat výhradně v epochách, respektive v epochově uspořádaných výukových blocích – a článek Luise Alf byl významným impulsem, abychom to alespoň na středoškolském stupni zkusili uskutečnit obdobně, jako to naši islandští kolegové uskutečnili ve své škole. Pokud se kolegiu českobudějovické střední školy, jež v roce 2022 bude mít své první absolventy, všechno podaří připravit, pak v září 2022 bychom mohli začít sbírat první zkušenosti – a věříme, že budou přínosné především pro studenty v tom smyslu, jak píše Luise Alf. (poznámka překladatele)

⁴ Kdyby po ranní epoše výuka neprobíhala v následných epochách, s velkou pravděpodobností by každý den po přestávce byl v rozvrhu jiný předmět. Zde je dobré si uvědomit, že mladší žáci (do 3. až 4. třídy) se neorientují v průběhu dne na základě (alespoň pro ně) abstraktního rozvrhu hodin, nýbrž na základě živého prožívání rytmu výuky. (pozn. překl.)

⁵ V něm. originále: ‚Flow‘ (pozn. překl.)

⁶ Autorka tu zdůrazňuje obecně platné výhody epochového vyučování, které se takto mohou promítnout i do výuky, která obvykle v epochách neprobíhá (viz poznámka 2). – pozn. překl.

⁷ V zásadě se tak ve waldorfské škole vyrovnávají pedagogické možnosti třídního učitele, který běžně vyučuje většinu ranních epoch od 1. do 8. třídy, a učitelů, kteří vyučují předměty obvykle nevyučované v epochách. (pozn. překl.)

⁸ Z tohoto je zřejmé, že pedagogické úkoly třídního učitele se rozprostírají na více učitelů v kolegiu, což úzce souvisí také s otázkou autority jako podstatného prvku výchovy člověka v období základní školy. (pozn. překl.)

⁹ V něm. originále: ‚Epochalisierung‘ (pozn. překl.)

V této chvíli bych ti, milý čtenáři, ráda představila studentku 12. ročníku lycea, kterou mám tu čest doprovázet středoškolským studiem jako ročníková učitelka, Viktorii. Proč jsem se rozhodla připravit rozhovor právě s ní? V září roku 2019 slavila waldorfská pedagogika 100 let a v Jihočeském divadle se konal koncert u příležitosti tohoto výročí. Před divadlem je kavárna, kde jsem si před začátkem akce vychutnávala kávu. U vedlejšího stolu seděla Viktorie se maminkou a tatínkem. Viktorie, v té chvíli zcela čerstvá studentka 10. ročníku, zářila jako slunce a byla uchválena tím, že uvidí eurytmické vystoupení. Velmi mě to zaujalo. Kde se to vzalo? Kde se vzal takový obdiv k eurytmii u dívky, která zatím ochutnala možná jednu či dvě hodiny eurytmie? Dodnes ve mně tento zážitek žije a rozhodla jsem se zeptat Viktorie, jak to má s eurytmií dnes. A nejen s eurytmií...

Viktorie, povídaly jsme si o mém zážitku s tebou před více než dvěma roky. Vzpomeň si, jak to tenkrát bylo? Kde se vzaly ty rozzářené oči vzhledem k eurytmii?

Mám chuť říct, že jsem „waldorfem“ byla uchválena odjakživa, ale to hlavní setkání se událo na burze škol v Táboře, kde jsem potkala paní učitelku Kozlovou. Tehdy se rozhořelo mé nadšení pro „waldorf“, které rozhodně neustává, i když je pravda, že teď už jsem na takové stabilizované hladině (směje se Viktorie). Přece jen jsou i určité nesnáze.

Dobře, ale proč ta eurytmie? Ty ses už dříve setkala s eurytmií? Nebo co tě tak rozzářilo?

Myslím, že jsem si pustila nějaké video na youtube a nadchl mě ten pohyb, ty šaty, šátky závoje. Ti lidé se pohybovali ladně, skoro nadpozemsky.

Ano, vnímám to stejně. Takže šlo jen o ten vizuální dojem?

No ano, ale z toho ladného pohybu jsem cítila sílu a smysl.

A jak se změnil nebo vyvinul tvůj vztah k eurytmii? Jak to máš dnes?

Já ji miluju. Hodiny si velmi užívám. Ale musím přiznat, že práce s celou skupinou je občas náročná. Ne vždy jsou všichni nadšení do spolupráce.

To souhlasím. Ale jak to máš s eurytmií uvnitř? Jak jí cítíš?

Většinou mě eurytmie rozněžní. I když mám třeba špatnou náladu, eurytmie mi umožní, abych to v sobě změnila. Eurytmie mě vyhodí ze sedacího času školního, dostanu se do pohybu a přemýšlení, jak ztvárnit slova, verše, tóny...

Kde cítíš tu něhu?

V rukách (Viktorie září a ladně se pohybuje i u konvičky skořicového čaje).

Jsou tvoje plány do budoucnosti spojené s eurytmií?

Určitě bych chtěla z eurytmie maturovat. A ráda bych se jí zabývala i nadále. Ale přímo studovat ji, to asi ne. O svých studijních plánech ještě nechci přesně

mluvit, ale eurytmie to není, i když hodně přemýšlím, jak ji ze svého života neztratit. A neztratím. To vím.

Viktorie, já mám ještě jedno téma, které bych s tebou chtěla probrat. Asi se shodneme na tom, že všichni v naší třídě žijeme v současné době ročníkovým divadlem. Ty jsi rozhodně velmi výraznou osobností našeho týmu. Proč?

No rozhodně měl pro mě velký význam referát, který jsme dělali v rámci literatury v době distanční výuky. To mě velmi zasáhlo. V naší skupině jsme zpracovávaly referát na téma *Modrý pták* Maurice Maeterlincka. No (Viktorie se potutelně usmívá), dělala jsem ho na poslední chvíli, takže jsem se do toho musela položit velmi intenzivně a věnovala jsem mu hodně svého času. Dílo mě úplně pohltilo a hodně se mi dostalo pod kůži. Takže když jsme ho vybrali pro naše ročníkové divadlo, bylo rozhodnuto. A v kombinaci s tím, že jsem výrazná osobnost, jsem vidět a slyšet, jsem pak i výraznou osobností divadla. Moc mě to baví.

Ano, pamatuji si tvůj přednes referátu, bylo to velmi silné. Myslím, že to tenkrát uzemnilo všechny spolužáky. Skoro se nabízí říct, že se osvědčila stará dobrá pravda, že pod tlakem vznikají diamanty. ☺ A jak to teď vidíš s naším divadlem? Jak hodnotíš to, co vzniká?

Na jednu stranu jsem nadšená z toho procesu, jak to celé vzniká, jak to do sebe zapadá. Fascinují mě lidé, kteří přicházejí s novými nápady a jsou do všeho nadšení. Na druhou stranu jsou ale i tací, které to asi nebaví nebo jsou v tom celém jen z donucení a nespolupracují. A pak není snadné pracovat a pořád řešit nějaké otravné prkotiny, jako je třeba hluk v zákulisí, kdo co udělá a tak. Je to pak hodně náročné a vyčerpávající a těžko se to sladuje třeba s osobním životem. Je to prostě náročné.

Ano, to bývá složité. Na druhou stranu mám pocit, že čím více se dílo daří, tím více se probouzí i ti „spáči“ a i oni objevují své místo, přicházejí s nápady. Vzniká něco opravdu moc zajímavého. Jak to vidíš ty?

Je to takové naše miminko, které se teď obléká, začíná se stavět na nožičky a mluvit. No a někdy se holt taky poblinká nebo pláče. A někdy kvůli němu nespím. I to k tomu patří. Ale je to naše.

Viktorie, k tomuhle vyznání už není co dodat. Já ti moc děkuji za tvůj čas a ochotu sdílet se mnou své pocity. Je mi velkou ctí s tebou trávit tyto roky.

Lenka Rosková

Zvonek – květen 2022

Redakce: Pavla Šítalová Křížová,
Eva Sokolová

Prepress: Dana Hanzlíková Vašková

Kontakt: zvonek@waldorfbcb.cz

Internet: <http://www.waldorfbcb.cz>

Logo: Bára Šimová

Redakční uzávěrka pro další číslo:
14. 11. 2022

Redakce si vyhrazuje právo nezařazení,
krácení a běžné redakční úpravy
příspěvků. NEPRODEJNÉ